

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE
ÎN DOMENIUL ENERGIEI
CABINET PREȘEDINTE**

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL

Nr. 11538/18.04.2016

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
PREȘEDINTE

Intrare Nr. 11/2020/18
2016 Luna 04 Ziua 28

ANRE.1	
INTRARE	Nr. 32040
IESIRE	
Ziua	26
Luna	04
Anul	2016

Parlamentul României

Camera Deputaților

Domnului Președinte Valeriu Ștefan ZGONEA

Stimate domnule Președinte al Camerei Deputaților,

Dorim să vă prezentăm o informare *asupra Sintezei Raportului de audit al performanței privind piața de energie electrică în perioada 2010-2014 realizat de Curtea de Conturi a României, având în vedere că afirmațiile auditorilor conduc la consecințe negative asupra mediului de afaceri și investițiilor în sectorul energetic din România.*

Pentru BPR
28.04.2016
Ștefan Zgonea
într. BPR

INFORMARE

asupra Sintezei Raportului de audit al performanței privind piața de energie electrică în perioada 2010-2014 realizat de Curtea de Conturi a României

Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei - ANRE a trecut încă de la înființare (1999) și până în octombrie 2012 prin mai multe forme de organizare și funcționare, fiind subordonată sau coordonată de Guvernul României (Prim-ministru, Vice prim-ministru, Secretariatul General al Guvernului), cu toate că era de dorit să fie o instituție independentă care să reglementeze în mod echidistant piața de energie electrică și piața de gaze naturale.

Independența deplină a ANRE s-a realizat în octombrie 2012, prin efortul comun al Parlamentului și al Guvernului României, efort început încă din anul 2010 când România la sesizarea Comisiei Europene a intrat în „procedură de infringement”, iar acordurile de împrumut ale României cu instituțiile finanțatoare (Fondul Monetar Internațional, Banca Mondială și Comisia Europeană) erau condiționate printre altele de întărirea capacității instituționale a ANRE.

La acea vreme, statul român prin Guvernul României și-a asumat transpunerea celui de-al treilea pachet legislativ din sectorul energiei, care statuează în mod explicit existența unei autorități de reglementare independente, nesubordonată politic, care să nu accepte instrucțiuni în actul de reglementare de la nicio entitate publică sau privată, capabilă să

Parlamentul României
CAMERA DEPUTAȚILOR
BIROUL PERMANENT
Nr. 757 din 28.04.2016

creeze un cadru de reglementare transparent și nediscriminatoriu pentru dezvoltarea unor piețe concurențiale funcționale de energie electrică și de gaze naturale. Cu sprijinul Parlamentului României, după doi ani de discuții cu toate instituțiile implicate și mai ales cu reprezentanții Comisiei Europene, prin Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și Legea organizării și funcționării ANRE nr.160/2012, ANRE a căpătat o autonomie specifică unei autorități de reglementare similar celorlalte autorități din statele europene, cu atribuții și competențe necesare acestui scop. Este de notorietate faptul că transpunerea unui pachet legislativ și crearea unui cadru legal subsecvent implică nu numai timp, dar și o analiză laborioasă a tuturor factorilor, atâta vreme cât actul de reglementare trebuie să fie obiectiv, imparțial și nediscriminatoriu atât în ceea ce privește protecția consumatorului, cât și asigurarea unui mediu investițional coerent și predictibil pentru operatorii economici reglementați.

Apreciem că prin emiterea de ordine și decizii în decursul ultimilor 3 ani și jumătate, ANRE și-a validat misiunea, acest fapt fiind confirmat de evaluările de țară ale Comisiei Europene, Fondului Monetar Internațional, Băncii Mondiale, precum și de numărul foarte mare de dosare câștigate definitiv și irevocabil la Înalta Curte de Casație și Justiție, care a confirmat ca actele administrative emise sunt temeinice și legale.

Referitor la subiectul prezentei informări, dorim să semnalăm că dezideratul pentru care a fost creată ANRE **tinde să ajungă miză politică într-un an electoral, în contextul în care, la o diferență de aproape o jumătate de an de la data finalizării unui audit de performanță al pieței de energie, Curtea de Conturi a României a dat publicității o sinteză a raportului de audit cu concluzii nu numai neîntemeiate, dar scrise într-o manieră destinată titlurilor de senzație, contrar cerințelor unui audit de performanță.**

În anul 2014, atunci când Curtea de Conturi a României a anunțat acest audit al pieței de energie aferent anilor 2010-2013, ANRE a fost deschisă și a apreciat realizarea acestui audit, tocmai pentru a valida și pe alte căi care este efectul reglementărilor sale în piață și, ca urmare, timp de un an și jumătate de zile departamentele de specialitate ale ANRE au explicat auditorilor Curții de Conturi a României toate reglementările emise, motivele și obiectivele care au condus la emiterea actelor și au pus la dispoziție documentele solicitate de aceștia, în scopul îndeplinirii mandatului de audit. Totuși am fost surprinși să constatăm că mandatul auditului se suprapunea pe două perioade distincte de reglementare, care au avut la bază prevederi legislative specifice și semnificativ diferite.

Pe de altă parte, vă semnalăm că din actele normative care reglementează organizarea și funcționarea Curții de Conturi a României, (respectiv Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a României și H.G. nr. 155/2014 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi a României) rezultă următoarele atribuții ale acesteia:

- Curtea de Conturi a României exercită funcția de control asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public;
- Curtea de Conturi a României poate exercita auditul performanței asupra gestiunii bugetului general consolidat, precum și a oricăror fonduri publice;

- acțiunile de verificare trebuie realizate în conformitate cu standardele de audit ale Curții de Conturi a României, cu regulamentele și reglementările legale și cu celelalte norme interne adoptate de Curtea de Conturi a României;

- dacă pe parcursul desfășurării acțiunilor de audit public extern se consideră că sunt necesare cunoștințe și experiență specifică în alte domenii decât cel financiar-contabil și de audit, se poate apela la serviciile unui expert în domeniul respectiv, conform prevederilor cuprinse în standardele proprii de audit ale Curții de Conturi, în baza procedurii de apelare la serviciile unui expert.

Din coroborarea dispozițiilor legale care reglementează atribuțiile și competențele celor două autorități - ANRE și CCR - precum și din modul propriu-zis de desfășurare a auditului efectuat de auditorii Curții de Conturi a României, se desprind următoarele concluzii:

- Curtea de Conturi a României are competența de a efectua audit de performanță numai în ceea ce privește gestiunea de către instituția controlată a bugetului general consolidat, precum și a oricăror fonduri publice.

- Curtea de Conturi a României nu are un mandat legal pentru a audita activitatea de reglementare propriu-zisă a ANRE, organ de specialitate al administrației publice centrale, cu independență decizională și cu atribuții specifice în domeniul energiei electrice, respectiv activitatea de emitere a legislației secundare în domeniul energiei.

- Echipa de audit a CCR nu a avut expertiza necesară pentru efectuarea unui audit de performanță a pieței de energie electrică care este puternic influențată de particularitățile tehnice specifice producerii, transportului și distribuției prin rețele și nici nu a apelat la serviciile unor experți.

- În activitatea de reglementare propriu-zisă, ANRE este asistată în permanență de un Consiliu consultativ format din reprezentanți ai ministerului de resort, ai Consiliului Concurenței, ai Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor – ANPC, ai asociațiilor consumatorilor de energie electrică și gaze naturale, precum și ai asociațiilor patronale și organizațiilor sindicale din sector.

- Conform legii, în ceea ce privește rezultatele activității de reglementare (impactul și eficiența reglementărilor emise), ANRE este supusă exclusiv controlului parlamentar.

- Conform legii, singura autoritate a statului îndrituită a se pronunța asupra legalității și oportunității reglementărilor emise de ANRE, inclusiv a metodologiilor de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție și de transport al energiei electrice, este autoritatea judecătorească, prin instanțele judecătorești competente.

Domnule Președinte,

La sfârșitul misiunii de audit a Curții de Conturi a României, în luna septembrie 2015, ANRE a primit un Raport conținând constatările auditorilor, asupra căruia am formulat obiecțiuni și am explicat prin diverse note că auditorii nu numai că nu au înțeles în mod aprofundat mecanismul de reglementare al pieței de energie electrică, dar anumite afirmații tendențios redactate sunt contradictorii și pun sub semnul îndoielii încrederea nu doar a cetățeanului în autoritățile statului, dar și a mediului de afaceri care desfășoară activități în sectorul energiei electrice, în capacitatea României de a aplica și respecta principiile economiei de piață. De asemenea s-au solicitat mai multe întâlniri cu conducerea Curții de Conturi a României, tocmai pentru a aduce la cunoștință că cele reținute în Raportul de audit nu sunt

întemeiate și aduc o atingere gravă de imagine a ANRE cu consecințe negative asupra funcționării statului de drept, precum și a mediului de afaceri care a investit în sectorul energetic din România. Din păcate Curtea de Conturi a României nu a luat în considerare obiecțiunile noastre, transmițând o Scrisoare de Recomandare care conține mai multe recomandări cu privire la modificarea reglementărilor ANRE, dar care nu reține nici măcar afirmațiile din Raport și nici afirmațiile din Sinteza dată publicității.

De altfel, începând cu anul 2013 în baza noului statut conferit de lege și a misiunii noului Comitet de reglementare al ANRE numit de Parlamentul României, am aprobat acte normative care sunt în consens cu aspecte semnalate de Curtea de Conturi a României.

Atragem atenția că modul de prezentare a concluziilor Raportului constituie o formă de presiune asupra ANRE și că această presiune este transferată atât asupra consumatorului, cât și a investitorilor din România, în contextul în care foarte multe date din Sinteza Raportului de Audit vor fi folosite în mod evident, împotriva subscrisei de operatorii din sector care au chemat în judecată instituția și care au pierdut în primă instanță.

Pe de alta parte, ANRE este supusă presiunilor diverșilor operatori care au acționat în judecată instituția, contestând în special ordinele și deciziile ANRE referitoare la stabilirea prețurilor și tarifelor, solicitând în principal creșterea acestora. Faptul că în prezent, în sinteza Raportului de Audit publicat de Curtea de Conturi a României apar afirmații nefondate, contrare inclusiv Sentințelor definitive și irevocabile emise de Înalta Curte de Casație și Justiție, aduce atingere gravă funcționării statului de drept din România.

În susținerea celor menționate mai sus, având în vedere scandalul mediatic în care este implicată instituția, urmare publicării acestei sinteze a Raportului de audit de performanță a pieței de energie, **care preia în integralitate constatările din Raport și nu recomandările din Scrisoarea de Recomandare**, și conține constatări neîntemeiate, dorim să vă exemplificăm mai jos trei aspecte relevante reținute de auditori care sunt complet eronate și cu impact negativ în mediul de afaceri din România.

a) Primul aspect se referă la **modul de facturare al certificatelor verzi (CV)**, auditorii reținând în mod nelegal că acestea nu trebuiau suportate de clienții finali, inclusiv populație, ci de către statul român prin Ministerul de resort. Trebuie să precizăm că atât Legea nr. 220/2008 privind promovarea energiei electrice din surse regenerabile, *Decizia CE (2011) 4938 privind ajutorul de stat SA 33134 (2011/N) pentru România - certificate verzi pentru promovarea producerii energiei electrice din surse regenerabile de energie*, decizie similară cu a tuturor statelor membre UE, stipulează obligația furnizorilor de a achiziționa o anumită cotă anuală de CV, fără a fi implicate resurse ale statului. Practica reglementării este că atunci când statul impune prin lege anumite obligații furnizorilor, este obligatorie recunoașterea costurilor induse ca și costuri justificate și recuperarea acestora de la clienții finali. **Este un nonsens să se afirme că statul trebuie să plătească aceste CV atâta vreme cât nu au fost prevăzute fonduri bugetare la construcția bugetului de stat.**

b) Al doilea aspect privește **Metodologiile de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție și de transport a energiei electrice**, despre care auditorii Curții de Conturi a României afirmă că au fost emise cu nerespectarea prevederilor legale, deși potrivit legii asupra legalității actelor de reglementare emise de ANRE se poate pronunța doar o instanță judecătorească. De altfel, trebuie să menționăm că *Metodologia de stabilire a tarifelor pentru*

serviciul de distribuție emisă de ANRE în anul 2004 este anexă la Contractele de privatizare a societăților comerciale filiale de distribuție și furnizare a energiei electrice "Electrica Dobrogea" - S.A. și "Electrica Banat, aprobate prin Legea nr. 570/2004, precum și anexă la Contractele de privatizare a societăților comerciale filiale de distribuție și furnizare a energiei electrice "Electrica Moldova" - S.A. și "Electrica Oltenia" - S.A., aprobate prin OUG nr. 114/2005, care la rândul ei a fost aprobată prin Legea nr. 277/2005 și anexă la Contractul de privatizare a societății comerciale Filiala de distribuție și furnizare a energiei electrice "Electrica Muntenia Sud", aprobat prin HG nr. 528/2007. De asemenea, *Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de distribuție* emisă de ANRE în anul 2007 prin Ordinul ANRE nr. 39/2007 a fost contestată de operatorii economici în instanță respectiv de: FDEE Electrica Distribuție Muntenia Nord, FDEE Electrica Distribuție Transilvania Sud, FDEE Electrica Distribuție Transilvania Nord. Aceasta a făcut obiectul dosarului nr. 72/2/2008. Atât Curtea de Apel București cât și Înalta Curte de Casație și Justiție au statuat de plin drept că Metodologia este temeinică și legală prin decizia nr. 5466/02.12.2009 fiind important de precizat, faptul că în derularea procesului, judecătorul a analizat legalitatea Metodologiei atât prin prisma legii romane cât și prin dispozițiile dreptului comunitar. Juridic vorbind, **atâta vreme cât actele normative (Metodologiile și Ordinele de tarife) deja au produs efecte juridice, au fost aprobate inițial de Guvernul României ca anexă la contractele de privatizare, garantându-se totodată investitorilor că nu se va modifica cadrul legal cel puțin în primii 5 ani, cu alte cuvinte, s-a garantat riscul de țară, acte în baza cărora investitorii au cumpărat societățile respective și s-a realizat privatizarea acestora, acte statuate de Instanțele de Drept din România ca fiind temeinice și legale, apreciem că în virtutea principiilor de drept garantate inclusiv de Constituție, nu se poate constata de un auditor al Curții de Conturi a României, la diferență de aproape 12 ani că acestea nu sunt emise în conformitate cu legea.**

c) Al treilea aspect se refera la modul de prezentare total lipsit de profesionalism cu privire la recunoașterea **costurilor cu consumul propriu tehnologic din rețelele de distribuție** (așa numitele pierderi) reținut de raport care lasă să se înțeleagă că ANRE a recunoscut în tarife costuri nepermis de mari împovărând astfel în mod nejustificat facturile consumatorilor. Compararea nivelului pierderilor în rețele cu energia electrică produsă de principalii producători de energie electrică este de asemenea tendențioasă și menită să conducă la un impact emoțional subiectiv. Trebuie să menționăm că serviciile de rețea (de transport, respectiv de distribuție a energiei electrice) nu pot fi realizate fără pierderi tehnologice în rețele, aceste pierderi fiind în principal tehnice dar și comerciale.

O ultima idee reținută de auditori este că nu există sustenabilitate din partea populației pentru a suporta prețul energiei electrice, deși este de notorietate că preturile la energia electrică și gaze naturale sunt printre cele mai mici din Uniunea Europeană (comparabile doar cu Bulgaria). Trebuie să subliniem că autorii raportului de audit au eludat în mod vădit sub acest aspect prevederile legale care stipulează ca la stabilirea prețurilor și tarifelor reglementate ANRE trebuie să țină seama de costurile justificate ale operatorilor și să evite subvenționările încrucișate între categoriile de consumatori.

Această informare este un apel pentru a nu permite ca într-un an electoral, integritatea și autonomia atât de necesare ANRE, să fie știrbite printr-o acțiune mediatică, cu atât mai mult cu cât instituția este angrenată în finalizarea procesului de liberalizare totală a pieței de energie electrică și a celei de gaze naturale.

Presiunile la care este supusă în prezent ANRE conduc nu numai la decredibilizarea instituției dar și la afectarea actului de reglementare, punându-se o îndoială serioasă asupra modului în care ANRE reglementează piața de energie electrică.

În concluzie, față de cele semnalate de noi în antecedentă, avem rugămintea de a primi și analiza cele expuse de către noi, în considerarea faptului că așa cum am demonstrat, constatările exemplificate din cuprinsul Sintezelor Raportului de audit al performanței privind piața de energie electrică în perioada 2010-2014 atestă neadecvarea conținutului raportului de audit la realitățile economice și juridice ale evoluției pieței de energie din România cu efecte negative asupra mediului economic de afaceri din domeniul energiei, cu repercusiuni directe asupra unor instituții importante ale statului de drept (Guvern, Parlament, instanțe judecătorești).

Folosesc acest prilej, **Domnule Președinte**, pentru a vă asigura de întreaga mea considerație,

Președinte,

NICULAE HAVRILEȚ

